

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף ביטוח ובריאות

תאריך: 13 ביוני 2013	חוזר ה"ה: 1440 חוזר ביטוח: 1405
נושא: בני זוג ידועים בציבור שם החוזר: בחינת מעמד בני זוג ידועים בציבור – השלמות לחוזר	
מטרת החוזר לתאם נהלים בין אגף הביטוח והבריאות ואגף הבטחת הכנסה בהמשך לחוזר כללי 135/09 גמלאות – 411, מתאריך 9.9.2009.	
פתח דבר	
תהליך עבודה	
הבהרות ועדכונים	
רשימת תפוצה	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף ביטוח ובריאות

פתח דבר

בעקבות חוזר כללי מס' 135/09, ביטוח – 1387, גמלאות - 411 מתאריך 9.9.2009, עלו שאלות מהסניפים שנבדקו בתיאום בין אגף הביטוח והבריאות ובין אגף הבטחת הכנסה. להלן הבהרות ועדכונים.

[חזרה](#)

הבהרות
ועדכונים

1. מילוי טופס או הצהרה מפורטת

בתביעות שבהן בני הזוג מצהירים על היותם ידועים בציבור, יש לבקש מבני הזוג למלא את טופס ההצהרה על בני זוג (בל/107). לחלופין אפשר לקבל מהם הצהרה מקיפה שבה יספקו מידע על אופי היחסים ביניהם ומהות הקשר, ממתני מתקיים הקשר הזוגי ביניהם, מהם הפרמטרים השונים של קיום משק בית משותף שמתקיימים ביניהם, האם יש חשבון בנק משותף, השתתפות בתשלומים ובהוצאות הבית, מחויבות הדדית וכדומה. אין חובה למלא את הטופס אולם בהיעדר טופס יש לקבל הצהרה מפורטת כאמור לעיל.

2. מועד תחילת קיום מעמד ידועים בציבור

כאשר הוכח כי מדובר בידועים בציבור אולם מועד תחילתו של הקשר כידועים בציבור אינו ברור או שאינו רלוונטי לזכאות להבטחת הכנסה, התובע לא הצהיר או שלא הוכח ממתני מתקיים קשר זה – יש להזין מעמד ידועים בציבור ממועד התביעה להבטחת הכנסה.

* בכל מקרה של ספק או כאשר מתגלה סתירה בהצהרות בני הזוג לגבי מועד תחילת המעמד – יש לקבוע את תחילת המעמד לפי המועד המאוחר ביותר הוודאי.

* ישנם אירועים שיכולים לסייע ולשמש כעוגן לקביעת תחילת מעמד, כמו מועד יציאה משותפת לחו"ל, מועד קיום כתובת זהה, מועד הולדת ילד משותף וכדומה.

* במקרה של ספק בקביעת תחילת המעמד יש להתייעץ עם פקיד הביטוח והגבייה.

3. בדיקת זכאות זוגית בגמלאות אחרות

בכל תביעה שבה מתברר שלאחד מבני הזוג משתלמת קצבה לפי חוק הביטוח, כגון זקנה או נכות, ופקיד התביעות נוכח כי אכן מדובר בידועים בציבור והזין מעמד ידועים בציבור, יש להפנות את בני הזוג לקבל את תוספת הקצבה הרלבנטית ולהחליט על דחייה או המשך זכאות בהתאם לגובה הקצבה עם התוספת.

4. קשר זמני בין בני זוג

* כאשר נטען כי בני זוג מתגוררים ביחד זמן קצר בלבד (פחות מחצי שנה) והם בוחנים את הקשר ביניהם ואינם מחויבים בשלב זה לעתיד משותף, אין לראות בהם ידועים בציבור כעת.

* בני זוג בעבר (גרזשים) שעקב אילוצים גרים ביחד, כגון עקב מעצר בית או מחלה של אחד מבני הזוג: יש לבחון כל מקרה לגופו. יש לקבל מידע מפורט: מה הביא את בני הזוג לחזור ולהתגורר ביחד, ע"פ הצורך יש לבקש פרוטוקול דיון + תסקיר קצינת מבחן. יש לבחון בשנית את הקשר בין בני הזוג והאם המצב נמשך יותר מכמה חודשים.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף ביטוח ובריאות

במצב זה יש להשיב לתובע כי הוחלט שלא להכיר בו כידוע בציבור ולפיכך זכאותו נבחנת כיחיד (או יחיד עם ילדים, לפי הנסיבות), אולם המל"ל יבחן את המצב בשנית בהמשך. יש להשאיר את התיק במעקב ולחזור ולבחון שוב כעבור 6-10 חודשים ולבצע החלטה חדשה בהתאם למצב. נמצא בבדיקה נוספת כי בני הזוג ממשיכים בקשר והפקיד השתכנע כי בהתאם למבחנים שנקבעו אפשר להכיר בבני הזוג כידועים בציבור – יסווג את מעמדם כידועים בציבור ממועד שוטף.

* אולם במצב כאמור לעיל, כאשר שני בני הזוג מתגוררים יחד תחת קורת גג אחת ומגישים תביעות נפרדות להבטחת הכנסה - יש לבחון את זכאותם כבני זוג ידועים בציבור ולפי בקשתם אפשר לפצל את תשלום הקצבה הזוגית. זאת מאחר שתקנה 7(3) לתקנות הבטחת הכנסה קובעת כי גם כאשר שני בני זוג טוענים לנפרדות ואינם מנהלים חיים זוגיים, אולם הם חיים תחת קורת גג אחת – אין לשלם שתי קצבאות נפרדות אלא קצבה זוגית אחת. חשוב לוודא שבידי פקיד התביעות ראיות ברורות לקיום חיים משותפים תחת קורת גג אחת.

5. החלטה רטרואקטיבית על בני זוג

בני זוג שהעלימו מידע ובדיעבד מתברר שלא דיווחו אמת – ייקבעו כידועים בציבור רטרואקטיבית, על כל המשתמע מכך, כולל יצירת חובות. זאת בשונה מסעיף 3 לעיל, כאשר המידע נמסר בזמן אמת לפקיד המל"ל, שהחליט לבחון את המצב בשנית לאחר כמה חודשים.

דוגמאות

דוגמה 1

תובע הצהיר שעבר לגור עם בת זוג לפני חודש. פקיד התביעות החליט שלא לראות בהם עדיין בני זוג. הקשר נבחן לאחר כחצי שנה והוחלט לראות בהם בני זוג. יוזן מעמד ידועים בציבור ממועד שוטף ולא ייווצרו חובות רטרואקטיביים.

דוגמה 2

בחקירה נמצא שתובעת חיה עם בן זוג ידוע בציבור מזה שנתיים והעלימה מידע. יוזן מעמד ידועים בציבור רטרואקטיבית ויווצרו חובות בהתאם לנסיבות בתיק.

6. שאלון ידועים בציבור

שאלון ידועים בציבור תוקן כך שהחלק שבו מתועד טיפול הפקיד אינו נכלל בדפים שנמסרים לתובע למילוי.

7. נישואין בבירור: נישואים ע"פ דין שלא נרשמו במשרד הפנים

באגף ביטוח וגביה אפשר להזין מעמד נשוי גם אם הנישואים לא עודכנו במשרד הפנים. לצורך עדכון מעמד זה חובה לצרף אסמכתא פורמאלית על הנישואין.

8. ידועים בציבור הטוענים לנפרדות

כאשר ידועים בציבור טוענים לנפרדות יש לבחון זכאות לגמלה בנפרד ע"פ הוראות תקנה 7. אם יש לבני הזוג ילדים משותפים – הזכאות מותנית בהגשת תביעה למזונות בהתאם להוראות תקנה 7.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף ביטוח ובריאות

9. הבחנה בין נפרדות לבין סיום מעמד ידועים בציבור

מצב של נפרדות אינו בהכרח מצב של סיום המעמד של ידועים בציבור ולפיכך יש להבחין בין מצב של נפרדות, שיכול להיות זמני, ובני הזוג יחזרו לחיות יחד לאחר זמן מה, לבין סיום חיים משותפים שמשמעותו גם סיום מעמד ידועים בציבור.

ההחלטה על סיום מעמד ידועים בציבור צריכה להתקבל רק לאחר שחלף זמן מה (לפחות חצי שנה) שבו לא מתקיים שום אלמנט של קשר זוגי בין שני בני הזוג ונראה כי הקשר ביניהם הגיע לכלל סיום מוחלט.

לפיכך, בדומה למצב שבו גם מגורים משותפים במשך תקופה קצרה לא יביאו לקביעה של מעמד ידועים בציבור, גם הפסקה קצרה בקשר לא תגרום לסיום מעמד ידועים בציבור. יש לבדוק כל מקרה לגופו ולהבחין בין מצבים שבהם הנפרדות היא זמנית לבין פירוק הקשר הזוגי. יש לקבל הצהרות ולבחון אם המצב של חיים בנפרד מתקיים מעל 6 חודשים רצופים.

למשל: כאשר בן הזוג נמצא בכלא לתקופה ממושכת, יש לבדוק האם מתקיימים ביקורים של בת הזוג, היכן בן הזוג מבלה את חופשותיו מהכלא וכו'.

במצבים של אלימות בין בני הזוג – יש לבדוק האם יש תלונות במשטרה, האם התלונות חוזרות ונשנות, האם ניתן צו הרחקה, האם חזרו להתגורר ביחד עם תום תקופה ההרחקה. בהתאם לנסיבות יש להוציא חקירה לאחר חצי שנה.

9. סיום מעמד ידועים בציבור

בשלב ראשון יש להזין נפרדות.

רק כאשר הנושא נבדק לאחר כמה חודשים וישנם סממנים לניתוק יחסים בין בני הזוג לאורך זמן, יש לעדכן סיום מעמד ממועד שוטף, כדי לא ליצור חובות במקרים אלו.

10. מכתבי תשובה

מכתבי תשובה מתאימים הוסדרו באופציה 28 והנוסח מצורף בנספח א'.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע: מנהל הסניפים, מנהלי סניפי המשנה, מנהלי התחומי גמלאות, מנהלי תחומי ביטוח, פקידי תביעות ביטוח, פקידי תביעות הבטחת הכנסה, פקידי דלפק קדמי ומוקד טלפוני

העתק לידיעה:

[חזרה](#)

ב ב ר כ ה ,

מנהל אגף הביטוח והבריאות

אורנה ורקוביטסקי

מנהלת אגף הבטחת הכנסה וס/סמנכ"ל